

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ПРВ СОВЕТ

СЛУЧАЈ МИТРИНОВСКИ против РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

(Жалба бр.6899/12)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

30 април 2015

Оваа пресуда ќе стане конечна под околностите наведени во ченот 44 став 2 од Конвенцијата. Истата може да биде предмет на редакциски измени.

**Во случајот на Митриновски против Република
Македонија,**

Европскиот суд за човекови права (Прв совет), заседавајќи како Совет во состав:

Isabelle Berro, *претседател,*

Elisabeth Steiner,

Khanlar Hajiyev,

Linos-Alexandre Sicilianos,

Erik Mørse,

Ksenija Turković,

Dmitry Dedov, *судии,*

и Søren Nielsen, *секретар на Совет,*

Одлучувајќи на нејавна седница на 7 април 2015,

Ја донесе следната пресуда, која беше усвоена на тој датум:

1. Случајот започна со жалба (бр.6899/12) против Република Македонија, поднесена до Судот согласно членот 34 од Конвенцијата за заштита на човековите права и основни слободи („Конвенцијата“) од страна на македонски државјанин, г-дин Јордан Митриновски („жалителот“) на 27 јануари 2012.

2. Жалителот беше застапуван од г-дин Ј.Митриновски, адвокат од Скопје. Македонската Влада („Владата“) беше застапувана од страна на својот агент, г-дин К.Богданов.

3. Мирјана Лазарова-Трајковска, избраниот судија од Република Македонија, не беше во можност да одлучува по случајот (Правило 28). На 26 август 2014, претседателот на Советот одлучи да ја назначи Ксениа Турковиќ како *ad hoc* судија (Правило 29).

4. Жалителот, помеѓу останатото, наведе дека Судскиот совет кој го разрешил од функцијата не е „независен и непристрасен трибунал“ во смисла на членот 6 став 1 од Конвенцијата.

5. На 18 февруари 2013 оваа жалба беше комуницирана до Владата. Исто така, беше одлучено да се примени Правилото 41 од Деловникот на Судот и да се даде приоритетен третман на оваа жалба.

ФАКТИ

I. ОКОЛНОСТИ НА СЛУЧАЈОТ

6. Жалителот е роден во 1950 година и живее во Скопје.

A. Заднина на случајот

7. На 6 декември 2010 година, совет во состав од тројца судии на Апелациониот суд во Скопје, со жалителот како претседател на советот (вклучувајќи ги и судиите И.Л. и М.С.) одлучил, во втора инстанца, да ја уважи жалбата на притвореник. Советот ја прифатил предложената гаранција и ја заменил мерката притвор во мерка куќен притвор (*Ксж.бр.537/2010*). На 9 декември 2010 јавниот обвинител на државата ја оспорил оваа одлука со барање за заштита на законитоста. Тој барал од Врховниот суд да ја прогласи оваа одлука за незаконита и предметот да се врати на повторно одлучување.

8. На 10 декември 2010 совет од пет судии на Врховниот суд, со судијата Ј.В. како претседател на советот, во односниот период претседател на Врховниот суд, одржал седница на која било разгледувано барањето на јавниот обвинител. Врховниот

суд го прифатил преиначеното барање на јавниот обвинител и, меѓу другото, навел дека:

“Врховниот суд најде дека Апелациониот суд Скопје, кој одлучувал по жалбата...против одлуката, „во која Основниот суд Скопје го одбил предлогот за укинување на мерката притвор како неосновано, немал законска основа да одлучува по жалбата мериторно, туку напротив, бил обврзан со закон да утврди дека жалбата е недопуштена...” .

В. Разрешувањето на жалителот

9. На 10 декември 2010 година, кривичен оддел на Врховниот суд, составен од шест судии на тој суд, вклучувајќи го и судијата Ј.В. (види член 39 став 1 од Деловникот на Врховниот суд, став 22 подолу) одржал седница на која бил разгледан случајот *Ксж.бр.537/2010*. По увидот во записникот од одлучувањето на Апелациониот суд Скопје во врска со одлуката од 6 декември 2010 (види став 7 погоре), кривичниот оддел на Врховниот суд заклучил дека двајца судии постапиле нестручно. Релевантниот дел од записникот од таа седница е следниот:

“... кривичниот оддел на Врховниот суд едногласно донесе заклучок дека имало нестручно постапување од страна на двајца судии на Апелациониот суд Скопје кои постапувале во случајот *Ксж.бр.537/2010*.

Претседателот на Врховниот суд Ј.В. потоа ја затвори седницата на кривичниот оддел. “

10. Во поднесок од истиот датум, судијата Ј.В., како член на Судскиот совет по службена должност (види Амандман XXVIII на Уставот, став 19 подолу), побарал Судскиот совет да утврди нестручно постапување во случајот на жалителот и судијата И.Л.

Ова барање било поднесено согласно членовите 78 и 79 од Законот за Судскиот совет од 2010 година („Законот“, види став 20 подолу), според кој член на Судскиот совет или претседател на повисок суд може да побара да се поведе постапка за утврдување на нестручно постапување за одреден судија. Како што било наведено во барањето, постоеле разумни основи да се верува дека жалителот и судијата И.Л. ја извршувале судиската функција нестручно и несовесно, со оглед на тоа што гласале во полза на одлуката од 6 декември 2010 во кривичниот случај *Ксж.бр.537/2010*, што било спротивно на Законот за кривична постапка. Во прилог доставил копии на одлуките од 6 и 10 декември 2010 година (види ставови 7 и 8 погоре).

11. На 23 декември 2010, на пленарна седница на Судскиот совет, вклучувајќи го и судијата Ј.В., се расправало по барањето на судијата Ј.В. за утврдување на нестручно постапување на жалителот и било прифатено истото како навремено, целосно и допуштено. Тие исто така формирале Комисија за утврдување на нестручно постапување кај жалителот („Комисијата“), составена од пет нејзини членови, вклучувајќи го и претседателот на Судскиот совет (види член 80 од Законот, став 20 подолу). Составот на Комисијата не го вклучувал судијата Ј.В.

12. На 29 декември 2010 Комисијата ги доставила барањето на судијата Ј.В. и приложените докази до жалителот. На 18 јануари 2011 жалителот поднел писмен одговор и доставил докази во прилог (види член 81 од Законот, став 20 подолу). Судијата И.Л. во меѓувреме поднел отказ. Откако Комисијата ги прибавила списите од предметот *Ксж.бр.537/2010*, на 14 јануари 2011 таа поднела извештај до пленумот на Судскиот совет во поглед на тоа дали барањето на судијата Ј.В. е оправдано.

13. На 23 февруари 2010, пленарниот состав на Судскиот совет, вклучувајќи го и судијата Ј.В., повел постапка за утврдување нестручно постапување против жалителот и времено го отстранила од вршење на судиската функција. Во таа одлука Судскиот совет се повикал на членовите 84 и 86 од Законот (види став 20 подолу). Релевантните делови од таа одлука се следните:

“Судскиот совет, врз основа на барањето (на судијата Ј.В.)... основа (Комисија)... Откако Комисијата превзема дејствија согласно членовите 81 и 82 (од Законот), поднесе, согласно членот 83 (од Законот) извештај до Судскиот совет, во поглед на тоа дали барањето е оправдано.

Судскиот совет... расправаше по барањето и предлогот на Комисијата и одлучи да поведе постапка за утврдување нестручно постапување...”

14. На 19 април 2011, согласно членот 87 од Законот, Комисијата одржала седница. Според записникот од седницата, на истата присуствувал жалителот и неговиот правен застапник, како и судијата Ј.В. како подносител. Судијата Ј.В., меѓу останатото, навел:

“...Го поднесов барањето (за утврдување на нестручно и несовесно извршување на судиската функција од страна на жалителот) од следните причини: (жалителот), како претседател на советот и судија-известител (во случајот *Ксж.бр.537/2010*) и судијата И.Л., како член на тој совет, спротивно (на Законот за кривична постапка) ...незаконски одлучиле за основаноста...тие немале законска основа да одлучуваат за основаноста на жалбата, туку биле обврзани по закон да ја отфрлат жалбата како недопуштена. Од овие причини, сметам дека во овој случај...има

основи (да се утврди дека има) нестручно и несовено извршување на судиската функција...

Морам да потенцирам дека го поднесов ова барање до Судскиот совет со оглед на заклучокот на кривичниот оддел на Врховниот суд од 10 декември 2010 (види став 9 погоре) ...

15. Откако жалителот усно ги презентирал своите аргументи, претседателот на Комисијата му поставил неколку прашања. Адвокатот на жалителот и судијата J.B. не поставиле прашања иако имале таква можност. Потоа, жалителот и судијата J.B. ги дале своите заклучни согледувања. Записникот од седницата укажува дека согласно членот 92 од Законот (види став 20 подолу) Комисијата ќе изготви извештај, кој ќе биде доставен до Судскиот совет на разгледување. Записникот од седницата бил потпишан од страна на жалителот, судијата J.B., како подносител, и членовите на Комисијата (види член 90 од Законот, став 20 подолу). Видно од достапниот материјал, Комисијата доставила извештај во кој предложила до Судскиот совет да го разреши жалителот за нестручно постапување.

16. На 18 мај 2011 пленарната седница на Судскиот совет, која го вклучувала и судијата J.B., го разрешила жалителот од судиската функција заради нестручно постапување. Релевантните делови од одлуката се следните:

“Судскиот совет најде дека Апелациониот суд Скопје немал законска основа да ја испитува и одлучува по основаноста на наводите изнесени во жалбата (во кривичниот предмет *Ксж.бр.537/2010*], туку бил обврзан согласно закон да утврди дека жалбата на обвинетиот поднесена преку неговиот бранител била недопуштена. Според тоа, тој одлучил спротивно на (Законот за кривична постапка).

...

Таквата одлука е незаконска и спротивна на (релевантните одредби на Законот за кривична постапка)...

...

При утврдувањето на нестручното и несовесно извршување на судиската функција (од страна на жалителот), Судскиот совет ги имаше во предвид, како правна основа, пресудата на Врховниот суд (види став 8 погоре) и заклучоците на кривичниот оддел на Врховниот суд од 10 декември 2010 година (види став 9 погоре). Кривичниот оддел експлицитно утврдил дека (жалителот) како претседател на советот и судија-известител... бил непрофесионален и одлучил спротивно на (релевантните одредби на Законот за кривична постапка) ...”

17. Жалителот се жалел на оваа одлука пред второстепениот орган, имено жалбен совет во рамките на Врховниот суд формиран на *ad hoc* основа за секој случај поединечно и во состав, како што е предвидено во членот 96 од Законот (види став 20 подолу), од девет судии, од кои тројца се судии на Врховниот суд, четворица се судии на Апелациониот суд и двајца се судии од судот на жалителот. Тој исто така побарал и изземање на судијата J.B., како и на сите судии на Врховниот суд. Во прилог изјавил дека има судир на интереси, во тоа што судијата J.B. побарал негово разрешување, а подоцна и гласал за истото како член на Судскиот совет по службена должност. Позицијата што тој ја имал била од таков вид што можел да има влијание врз останатите судии на тој суд.

18. На 13 септември 2011 жалбениот совет ја одбил жалбата и ја потврдил одлуката на Судскиот совет, со која жалителот бил разрешен од вршење на судиската функција. Исто така било

одбиено неговото барање за изземање на судиите. Овој совет нашол дека надлежноста за одлучување по барањето на жалителот за изземање на претседателот на Врховниот суд ја има пленарната седница на Врховниот суд, а не жалбениот совет. Повикувајќи се на Законот за парнична постапка, овој совет понатаму го отфрлил како недопуштено барањето на жалителот за изземање на сите судии на тој суд.

II. РЕЛЕВАНТНО ДОМАШНО ЗАКОНОДАВСТВО

A. Устав од 1991 (со измените од 2005)

19. Во декември 2005 година, Собранието усвоило неколку амандмани на Уставот. Релевантните одредби се следните:

Амандман XXVI

“1. ... Судија може да биде разрешен од функцијата:

- за сериозна повреда на дисциплинските правила, кои го прават несоодветен за вршење на судиската функција и за нестручно и несовесно извршување на судиската функција според условите определени со закон.“

Амандман XXVIII

“... Судскиот совет е составен од петнаесет члена. Претседателот на Врховниот суд на Република Македонија и министерот за правда се членови на Судскиот совет по службена должност. Осум членови на Советот се избираат од редот на судиите од страна на нивните колеги... Пет членови... се избираат од Собранието. “

**Б. Закон за Судски совет од ноември 2010 година
(Службен весник бр.150/2010)**

20. Релевантните одредби од Законот за Судски совет од 2010 година („Законот“) се како што следуваат:

Одлуки на Советот

Член 71

„Советот врз основа на извештај (на Комисијата) и одлуките може...

- да ја запре дисциплинската постапка,
- да изрече дисциплинска мерка соодветна на сторената повреда, и
- да го разреши судијата поради сторена потешка дисциплинска повреда.“

Изрекување дисциплински мерки

Член 73(1)

„За утврдената дисциплинска одговорност на судија, Советот може да ги изрече следниве дисциплински мерки:

- писмена опомена,
- јавен укор и
- намалување на плата во висина од 15% до 30% ...“

**Постапка за утврдување нестручно и несовесно
вршење на судиската функција**

Член 77

„Судијата може да биде разрешен од судиската функција поради нестручно и несовесно вршење на судиската функција под услови утврдени со закон.“

**Барање за утврдување нестручно и несовесно
вршење на судиската функција**

Член 78(1)(2) и (3)

„Постапка за утврдување нестручно и несовесно вршење на судиската функција може да се поведе по барање на член на Советот, претседателот на судот (чијшто судија се бара да биде разрешен), претседателот на повисокиот суд или пленарната седница на Врховниот суд на Република Македонија („жалителот“)...

Постапката е итна и од доверлив карактер. Се води без присуство на јавноста и со почитување на угледот и достоинството на судијата...

По барање на судијата Советот може да одлучи постапката да се води со присуство на јавноста...“

Содржина на барањето

Член 79

Барањето за поведување постапка за утврдување нестручно и несовесно вршење на судиската функција од членот 78 став 1 на овој Закон се доставува до Советот и содржи, меѓу другото, име и презиме на судијата, адреса и место на живеење...опис на наводната повреда...и предлог-доказите што треба да се изведат на расправата.

Со барањето се доставуваат и доказите на кои се заснова барањето.“

Комисија за утврдување нестручно и несовесно вршење на судиската функција

Член 80

Советот одлучува дали барањето за поведување на постапка за утврдување на нестручно и несовесно вршење на судиската функција е навремено, целосно и допуштено.

...

Доколку Советот го прифати барањето, Советот од своите редови формира Комисија за утврдување нестручно и несовесно вршење на судиската функција во состав од претседател и четири члена ...“

Член 81(1)-(4)

„Комисијата го доставува барањето и доказите лично до судијата против кој е поднесено.

Судијата може писмено да одговори на наводите во барањето или да даде усна изјава на записник во рок од осум дена од добивањето на барањето.

Судијата против кој е поднесено барање има право на бранител којшто самиот го известува и го обезбедува за расправата.

Заедно со одговорот на барањето судијата ги доставува сите докази врз основа на кои го заснова својот одговор на барањето...“

Прибавување податоци и докази

Член 82(1)

„Комисијата со барање прибавува податоци и докази кои се од интерес за случајот“

Извештај и препорака

Член 83

„Врз основа на прибавените податоци и докази, Комисијата поднесува извештај за основаноста на барањето до Советот.“

Расправање по барањето

Член 84(1) и (2)

„Советот расправа по барањето и предлогот на Комисијата и одлучува за поведување на постапка или за запирање на постапката.

Одлуката Советот ја донесува со мнозинство гласови од вкупниот број членови на Советот ... “

Доставување на одлука

Член 85

„Одлуката од членот 84 на овој закон се доставува до подносителот на барањето, судијата (чиешто разрешување се бара) и претседателот на судот каде што судијата ја врши функцијата, а предметот со сите списи се предава на Комисијата.“

Времено отстранување

Член 86

„Кога Советот ќе донесе одлука за поведување на постапка за утврдување на нестручно и несовесно вршење на судиската функција, Советот може времено да го отстрани судијата од вршењето на судиската функција.“

Расправа на Комисијата

Член 87

Комисијата закажува расправа во рок од 15 дена од денот на донесувањето на одлуката за поведување постапка за утврдување на нестручно и несовесно вршење на судиската функција.

На расправата Комисијата работи во полн состав.

Со расправата раководи претседателот на Комисијата.

Покана за расправа

Член 88

„На расправата се покануваат подносителот на барањето и судијата на кои им се доставуваат прибавените докази од Комисијата.

Ако учесниците од ставот 1 на овој член кои се уредно поканети не дојдат, а изостанокот не го оправдаат, расправата ќе се одржи во нивно отсуство“.

Член 89

„На расправата ќе се изведат доказите предложени од подносителот на барањето, судијата, како и доказите што ги прибавила Комисијата.

Судијата има право да се произнесе по сите докази изведени на расправата.“

**Записник
Член 90(4)**

„Записникот го потпишуваат подносителот на барањето, судијата или неговиот бранител, Комисијата и лицето кое го води записникот...“

**Извештај на Комисијата
Член 92(1)**

„Комисијата поднесува извештај за констатираната состојба во рок од петнаесет дена од расправата и дава предлог до Советот да донесе одлука:

- за запирање на постапката доколку не е утврдено нестручно и несовесно вршење на судиската функција, или
- за разрешување на судијата поради нестручно и несовесно вршење на судиската функција.“

**Одлуки на Советот
Член 93**

Советот врз основа на извештајот и расправата на седницата на Советот може...

- да ја запре постапката доколку не е утврдено нестручно и несовесно вршење на судиската функција, и
- да го разреши судијата поради нестручно и несовесно вршење на судиската функција.“

Член 95(1) и (3)

„Решението од членот 94 на овој закон, Советот го донесува со двотретинско мнозинство гласови од вкупниот број членови на Советот.

....

Примерок од решението се доставува на судијата, неговиот бранител, на подносителот на барањето, на претседателот на судот во кој

судијата ја врши функцијата, односно на претседателот на непосредно повисокиот суд.“

Право на жалба

Член 96(1)-(4)

„Против решението на Советот за разрешување судија судијата има право на жалба до Советот за одлучување по жалбите на Судскиот совет, формиран при Врховниот суд на Република Македонија...

Советот за одлучување по жалба е составен од девет члена од кои тројца судии на Врховниот суд, четворица судии од апелационите судови и двајца судии од судот од кој е судијата против кој е водена постапката.

Претседателот на Врховниот суд не може да биде член на Советот за одлучување по жалба.

Советот за одлучување по жалба може да го потврди или укине решението на Судскиот совет...“

В. Законот за парнична постапка од 2005 година

21. Членот 400 од Законот за парнична постапка од 2005 година овозможува повторно отворање на постапката по однос на која Судот нашол дека има повреда на Конвенцијата. Во повторената постапка, домашните судови се обврзани да се придржуваат на одредбите од конечната пресуда на Судот.

Г. Деловник на Врховниот суд (Службен весник бр.13/1998 и 21/2009)

22. Релевантните одредби од Деловникот на Врховниот суд се како што следуваат:

3) Судски оддели

Член 23

“Во Врховниот суд се основаат следните судски оддели:

1. Кривичен оддел
2. Граѓански оддел
3. Оддел за судска пракса”

Глава III

Работа на судот

Член 31

“Судот ја извршува својата работа согласно Уставот и Законот за судови преку:

- совети;
- седници на оддели;
- заеднички седници на оддели;
- пленарна седница .”

2. Судски оддели

Организација и надлежност на одделите

Член 37(1)

“Постапките и одлуките во кривичните предмети се во надлежност на судиите од кривичниот оддел“.

Член 39(1)

“Одделот е составен од сите судии кои постапуваат по предмети во надлежност на тој оддел, како и стручните соработници...”

Д. Закон за Советот за утврдување факти и поведување постапка за утврдување на одговорност на судија (“Советот”, Службен весник бр.20/2015)

23. Во февруари 2015 година, Собранието усвоило нов Закон за Совет за утврдување факти и поведување постапка за утврдување на одговорност на судија, кој предвидува формирање на Совет, нов орган чија улога е да утврдува, а во постапка регулирана со овој закон, релевантни факти, како и да одлучува дали ќе поднесе барање за поведување постапка за нестручно постапување од страна на судија (членови 2 и 49). Тој е составен од девет членови (пензионирани судии, обвинители и правници, член 6), а избрани од сите судии во одговорната држава, на директни и тајни избори (член 16). Меѓу останатото, ова тело може да поднесе барање до Судскиот совет за

поведување на постапка за утврдување на одговорност на судија или претседател на суд (член 32). Законот ќе започне да се применува три месеци откако ќе влезе на сила (член 53).

Г. Закон за изменување и дополнување на Законот за Судски совет (Службен весник бр.20/2015)

24. Во февруари 2015 година Собранието исто така го измени и Законот за Судскиот совет. Членот 16 го заменува членот 78 став 1 од Законот (види став 20 погоре) и пропишува дека Советот, наместо член на Судскиот совет, претседателот на судот (на судијата чие разрешување се бара), претседателот на повисокиот суд или пленарната седница на Врховниот суд, може да поведе постапка за нестручно постапување пред Судскиот совет. Законот ќе започне да се применува три месеци по неговото стапување на сила (член 31).

III. МЕЃУНАРОДНИ МАТЕРИЈАЛИ

A. Мислење бр.10(2007) на Консултативниот совет на европски судии (КСЕС) на запознавање на Комитетот на министри на Советот на Европа, за Судскиот совет во служба на општеството, Стразбур, 23-27 ноември 2007

25. Релевантните одредби на Мислењето следат како подолу:

II. ГЕНЕРАЛНА МИСИЈА: ЗАШТИТА НА НЕЗАВИСНОСТА НА СУДСТВОТО И ВЛАДЕЕЊЕТО НА ПРАВОТО

„8. Судскиот совет има за задача заштита на независноста на судскиот систем и независноста на поединечните судии. Постојењето на независни и непристрасни судови е структурна потреба во една држава во која владее правото.

V. B.2. Дисциплина

62. Прашањето на одговорноста на судиите се разгледуваше од страна на КСЕС во Мислењето бр.3(2002). Неодамнешни искуства во некои држави укажуваат на потребата од заштита на судиите од предизвикот да го прошират опфатот на својата одговорност во чисто јурисдикциски прашања. Улогата на Судскиот совет е да покаже дека еден судија не може да ја има истата одговорност како припадниците на други професии: тој/таа извршува јавна функција и не може да одбие да пресудува во спорови. Освен тоа, доколку судијата е изложен на правни и дисциплински санкции за неговите/нејзините одлуки, не е возможно одржувањето ниту на независноста на судството ниту на демократскиот баланс на моќ. Затоа, Судскиот совет треба недвосмислено да ги осуди политичките проекти кои имаат за цел да ја ограничат слободата на судиите за донесување одлуки. Ова не ја намалува обврската на судиите да го почитуваат законот.

63. Еден судија кој ги запоставува своите случаи поради немарност или кој покажува крајна некомпетентност при обработката на истите треба да се соочи со дисциплински санкции. Дури и во такви случаи какви се посочени во Мислењето бр.3(2002) на КСЕС, важно е судиите да уживаат заштита со една дисциплинска постапка која го гарантира почитувањето на принципот на независност на судството и се извршува пред тело врз кое нема никакви политички влијанија, врз основа на јасно дефинирани дисциплински прекршоци: ниту шефот на државата, министерот за правда ниту било кој друг претставник на политичките тела не смее да земе учество во дисциплинското тело.

64. На Судскиот совет му се доделени етички прашања; тој исто така може да третира и поплаки од корисници на судовите. Со цел да се избегне конфликт на интереси, дисциплинските процедури од прва инстанца, кога не се третираат во рамките на јурисдикцијата на еден дисциплински суд, по можност треба да се третираат од страна на дисциплинска комисија составена од еден поголем број претставници на судии избрани од страна на нивните колеги, а кои се различни од членовите на Судскиот совет, со можност за жалба пред повисок суд.“

**Б. Magna Carta на судиите (фундаментални принципи),
Консултативен совет на европски судии, Стразбур, 17
ноември 2010 ССЈЕ (2010)3 конечно**

26. Релевантните одредби од Magna Carta на судиите следи како подолу:

Гаранции за независност

“6. Дисциплинските постапки ќе се спроведат пред независно тело со можност за правен лек пред суд“.

Орган надлежен за гаранција на независноста

“13. За да се осигура независноста на судиите, секоја држава ќе формира Судски совет или друго засебно тело, независно од законодавната и извршната власт, со широки надлежности за сите прашања кои го засегаат нивниот статус, како и организацијата, функционирањето и имиџот на правосудните институции. Советот ќе биде составен или исклучиво од судии или од претежно мнозинство од судии, избрани од нивните колеги. Судскиот совет ќе биде одговорен за своите дејствија и одлуки.“

ПРАВО

I. НАВОДНИ ПОВРЕДИ НА ЧЛЕНОТ 6 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

A. Прашањето на непристрасноста и независноста на Судскиот совет

27. Жалителот се жалел согласно членот 6 од Конвенцијата дека Судскиот совет не бил “независен и непристрасен трибунал“ со оглед на тоа што претседателот на Судскиот совет, кој бил член на Комисијата во неговиот случај, како и претседателот на Врховниот суд, по чие барање и се повела оспорената постапка, последователно имале улога и во одлуката на Судскиот совет со која тој бил разрешен. Во таа насока, тој исто така навел дека претседателот на Врховниот суд, а заради неговото претходно вмешување во одобрувањето на правното мислење на кривичниот оддел на Врховниот суд (види став 9 погоре), имал веќе формирана идеја за основаноста на прашањето, имено неговото разрешување. Тој се повикал на членот 6 став 1 од Конвенцијата, кој, во релевантниот дел, гласи:

“Во определувањето на неговите граѓански права и обврски ... секој има право на правично ... судење ... од страна на независен и непристрасен трибунал основан согласно закон.“

1. Допуштеност

28. Владата не поднесе приговор во врска со допуштеноста на овие наводи.

29. Независно од отсуството на приговор од Владата во врска со допуштеноста на жалбите по овој наслов, Судот би сакал да се осврне на прашањето на применливоста на членот 6 од Конвенцијата. Забележува дека случајот на жалителот бил

разгледуван од страна на Судскиот совет, кој ги утврдил сите фактички и правни прашања по одржување на седница и оцена на доказите. Пленарната седница на Судскиот совет донела одлука за разрешување на жалителот, која била разгледувана и од страна на жалбениот совет, тело составено од судии кои извршуваат судиска функција. При такви околности, Судот смета дека членот 6 се применува на оспорената постапка под неговиот граѓански дел (слично види *Olujić v. Croatia*, бр.22330/05, §§ 31-45, 5 February 2009 и *Oleksandr Volkov v. Ukraine*, бр.21722/11, § 91, ECHR 2013).

30. Судот забележува дека овие наводи не се очигледно неосновани во смисла на членот 35 § 3 (а) од Конвенцијата. Понатаму забележува дека не се недопуштени по било која друга основа. Оттука, мора да се прогласат за допуштени.

2. Основаност

(а) Поднесоци на страните

31. Жалителот поднел дека судијата Ј.В., тогаш претседател на Врховниот суд, кој ја започнал оспорената постапка, и изнел аргументи пред Комисијата во прилог на своето барање, на крај имал улога и во одлуката на Судскиот совет за неговото разрешување. Тоа довело до ситуација каде истиот член на Судскиот совет “и ја поднел пријавата и го разрешил судијата”. Таквата двојна улога довела до акумулација и колизија на надлежностите, која не е компатибилна со принципот на правично судење. И покрај фактот дека горните согледувања се однесуваат само на еден член на Судскиот совет, неговото учество во конечната одлука на Судскиот совет да го разреши ја “контаминирало” целата постапка.

32. Владата ја објасни постапката пред Судскиот совет, особено улогата на Комисијата, која ги разгледува фактите и основаноста на случаите. Претседателот на Судскиот совет, кој ја иницирал оспорената постапка, не бил член на Комисијата. Таа одржала седница на која изведувала докази и ги слушнала аргументите на страните. Потоа изготвила извештај за предметот со предлог за донесување одлука, кој бил доставен до пленарната седница на Судскиот совет. Комисијата не вршела “прелиминарна истрага“, туку требала да се смета како совет во рамките на Судскиот совет

33. Тие понатаму поднеле дека учеството на претседателот на Врховниот суд во советот кој одлучувал по кривичниот предмет *Ксж.бр. 537/2010* (види став 8 погоре) не значи дека Судскиот совет кој одлучувал за разрешувањето на жалителот бил нужно пристрасен.

(б) Мислење на Судот

34. Судот потсетува дека концептите на независност и објективна непристрасност се блиску поврзани, и, зависно од околностите, можат да бараат заедничко испитување (види *Sacilor-Lormines v. France*, бр.65411/01, § 62, ECHR 2006-XIII). Сепак, со оглед на фактите во постојниот случај, Судот смета дека е соодветно да се испитаат наводите под овој наслов низ призмата на наводната пристрасност на Судскиот совет по однос на улогата на судијата J.V. во оспорената постапка.

(i) Општи принципи

35. Судот потсетува дека по правило, непристрасноста подразбира отсуство на предрасуда или пристрасност. Според востановената пракса на Судот, постоењето на непристрасноста за потребите на членот 6 став 1 мора да биде определена

според (i) субјективен тест, по кој се води сметка за личните убедувања и однесувањето на определен судија – односно, дали судијата имал лична предрасуда или пристрасност во одреден случај и (ii) објективен тест, односно осигурување дали самиот трибунал, и, помеѓу останатите аспекти, неговиот состав, нуди доволни гаранции да се исклучи било каков легитимен сомнеж во поглед на неговата непристрасност (види, помеѓу останатите, *Fey v. Austria*, 24 февруари 1993, §§ 28 и 30, серија А по.255, и *Wettstein v. Switzerland*, по.33958/96, § 42, ECHR 2000-XII).

36. Сепак, не постои децидна поделба помеѓу субјективната и објективната непристрасност, со оглед дека однесувањето на судијата може не само да поттикне објективни резерви по однос на неговата непристрасност од гледна точка на надворешен набљудувач (објективен тест), туку исто така може да го покрене и прашањето за неговата лична убеденост (субјективен тест), (види *Kyprianou v. Cyprus* [GC], бр.73797/01, § 119, ECHR 2005-XIII). Оттука, во некои случаи каде може да биде тешко да се обезбедат докази со кои би се спорела презумпцијата за субјективната независност на судијата, барањето за објективна независност обезбедува дополнителна важна гаранција (види *Pullar v. the United Kingdom*, 10 јуни 1996, § 32, *Извештаи* 1996-III).

37. Во таа смисла, дури и појавноста може да биде одредено значење или, со други зборови, “правдата мора не само да биде задоволена, туку и да изгледа дека е задоволена“. Она што е во залог е довербата која во едно демократско општество судовите мора да ја инспирираат во јавноста (види *De Cubber v. Belgium*, 26 октомври 1984, § 26, серија А по. 86).

(ii) Примена во односниот случај

38. Судот забележува дека според Амандманот XXVIII од Уставот (види став 19 погоре), Судскиот совет е составен од петнаесет члена, од кои претседателот на Врховниот суд и министерот за правда се членови по службена должност; осум членови се бираат од страна на судиите и пет членови се бираат од страна на Собранието. Постапката пред Судскиот совет за утврдување на нестручно постапување е регулирана во подробност во Законот, според кој утврдувањето на нестручно постапување на судија од страна на Судскиот совет може да доведе само до отстранување на тој судија од вршењето на судиската функција. Ова е така од причини што разрешувањето била единствената мерка на располагање во случаите на нестручно постапување, спротивно на дисциплинските постапки, каде се можни и други мерки (види членови 73, 77 и 93 од Законот, став 20 погоре).

39. Членот 78(1) од Законот (види став 20 погоре) пропишува дека секој член на Судскиот совет може да побара од Судскиот совет да утврди дека има нестручно постапување од страна на судијата. Такво барање може да биде поднесено од страна на претседателот на повисок суд. Во сегашниот случај, судијата J.V., кој бил претседател на Врховниот суд во тој период и член на Судскиот совет по службена должност, ја повел оспорената постапка во врска со жалителот, кој во периодот бил претседател на Апелациониот суд Скопје.

40. Ова барање било поднесено откако кривичниот оддел на Врховниот суд, кој бил надлежен да расправа по процесни и материјални прашања поврзани со кривични предмети (види член 37 став 1 од Деловникот на Врховниот суд, став 22 погоре), едногласно утврдил дека “имало нестручно постапување од

страна на двајца судии“ во кривичниот предмет *Ксж.бр.537/2010* по кој одлучувал совет од тројца судии на Апелациониот суд Скопје, вклучително и жалителот (види став 9 погоре). Иако кривичниот оддел не ги споменал имињата на судиите за кои сметал дека го повредиле законот, очигледно е дека тоа мислење го вклучувало и жалителот. Судскиот совет потврдил дека заклучокот на кривичниот оддел на Врховниот суд се однесувал и на жалителот (види став 16 погоре). Судијата Ј.В. учествувал во кривичниот оддел и гласал во полза на овие наоди.

41. При такви околности, Судот смета дека жалителот имал легитимна основа да стравува дека судијата Ј.В. веќе имал лично убедување дека тој треба да биде разрешен заради нестручно постапување, пред тоа прашање да се покрене пред Судскиот совет (види *Werner v. Poland*, бр.26760/95, § 41, 15 ноември 2001).

42. Судот понатаму забележува дека пленарниот состав на Судскиот совет, кој го вклучувал и судијата Ј.В., одлучил дека барањето е допуштено. Тој оформил и *ad hoc* комисија, како внатрешно тело на Судскиот совет, која ја спровела оспорената постапка. Комисијата била составена, согласно членот 80(3) од Законот (види став 20 погоре), од пет членови на Судскиот совет. Судијата Ј.В. не бил член на таа Комисија. Согласно членот 87 од Законот, на 19 април 2011 Комисијата одржала седница, на која ги разгледала релевантните докази и ги слушнала аргументите и завршните забелешки од жалителот и од судијата Ј.В. На судијата, исто така, му била дадена и можност да го испита жалителот (види 14 и 15 погоре). И жалителот и судијата Ј.В. го потпишале записникот од седницата. Врз основа на целиот расположив материјал,

Комисијата изготвила извештај кој бил доставен до пленарниот состав на Судскиот совет за разгледување.

43. Имајќи ги во предвид процесните правила опишани погоре, Судот смета дека во односниот случај против жалителот, судијата Ј.В. имал права како странка во оспорената постапка. Неговото барање ја повело постапката, кон кое тој приложил докази и аргументи во полза на наводите за нестручно постапување од страна на жалителот. Соодветно, тој делувал како “обвинител“ во однос на жалителот, “обвинетиот“ во оспорената постапка.

44. Повикувајќи се на извештајот на Комисијата, одлуката на Врховниот суд донесена во кривичниот предмет *Ксж.бр.537/2010* и заклучокот на кривичниот оддел на Врховниот суд (види став 16 погоре), пленарниот состав на Судскиот совет го разрешил жалителот заради нестручно постапување. Судијата Ј.В., како член на Судскиот совет по службена должност, учествувал во таа одлука. И на жалителот и на судијата Ј.В. им бил доставен примерок од таа одлука (види член 95, став 3 од Законот, став 20 погоре).

45. При такви околности, Судот смета дека системот во кој судијата Ј.В., како член на Судскиот совет кој ја повел оспорената постапка и потоа зел учество во одлуката да се разреши жалителот, фрла објективно сомнение на својата непристрасност при одлучувањето за основаноста на случајот на жалителот (види *Oleksandr Volkov*, цитиран погоре, § 115).

46. Со оглед на наведеното, Судот утврди дека улогата на судијата Ј.В. во постапката не ги поминала ниту субјективниот, ниту објективниот тест. Дополнително, фактот што судијата Ј.В. бил само еден од петнаесетте членови на Судскиот совет не може, при овие околности, да доведе до поинаков резултат

(види *Fazlı Aslaner v. Turkey*, бр.36073/04, 4 март 2014). Според тоа, има повреда на членот 6 став 1 од Конвенцијата заради недостигот на потребната непристрасност на Судскиот совет кој расправал во случајот на жалителот.

Б. Останати жалбени наводи според членот 6 став 1 од Конвенцијата

47. Жалителот понатаму се жалел дека немал правично судење, бидејќи оспорената постапка не ги исполнувала некои од гаранциите поместени во членот 6 став 1, имено дека Судскиот совет одбил да испита сведоци во негова одбрана, дека не му било дадено правото да присуствува на расправата пред жалбениот совет, како и дека не биле изнесени доволно причини за неговото разрешување.

48. Со оглед на горните наоѓања и заклучокот дека имало повреда на правото на жалителот на судење од страна на “независен и непристрасен трибунал“ според членот 6 став 1 од Конвенцијата, Судот најде дека овие наводи се допуштени, но смета дека не е потребно одделно да ги испита (види *Oleksandr Volkov*, цитиран погоре, § 159; *Harabin v. Slovakia*, бр.58688/11, § 143, 20 ноември 2012; и *Nikolov v. the Republic of Macedonia*, бр.41195/02, § 29, 20 декември 2007).

II. ДРУГИ НАВОДНИ ПОВРЕДИ НА КОНВЕНЦИЈАТА

49. Жалителот исто така се повика на членовите 5, 9, 10, 13, 14 и 17 на Конвенцијата.

50. Судот ги испита овие наводи. Сепак, во светло на целокупниот материјал кој го поседува, и во делот до каде обжалените прашања се во негова надлежност, Судот смета

дека истите не откриваат појава на повреда на правата и слободите поместени во Конвенцијата или нејзините протоколи.

51. Следствено, овој дел од жалбата е очигледно неоснован и мора да се одбие согласно членот 35 §§ 3 (а) и 4 од Конвенцијата.

52. Конечно, жалителот исто така се жалел и на недостиг на независност и непристрасност на телата кои одлучувале во неговиот случај, со оглед на јавните изјави за него дадени од страна на премиерот, министерот за правда, членовите на Судскиот совет и други политичари од повисоко ниво. Во делот во кој овој аспект на жалбата не е покриен со горните наоѓања според членот 6 од Конвенцијата, Судот смета дека е поднесена на 12 септември 2013, додека конечната одлука во случајот била донесена на 13 септември 2011 (види став 18 погоре). Следи дека оваа жалба била поднесена ненавремено и мора да се одбие согласно членот 35 §§ 1 и 4 од Конвенцијата.

III. ПРИМЕНА НА ЧЛЕНОТ 41 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

53. Членот 41 од Конвенцијата пропишува:

“Доколку Судот најде дека има повреда на Конвенцијата или на нејзините протоколи, и доколку внатрешното право на Високата договорна страна која е засегната дозволува само делумен надомест, Судот, доколку е потребно, ќе додели правичен надоместок на повредената страна. “

A. Штета

54. Жалителот побарувал 34.924 евра во поглед на материјалната штета. Оваа сума се однесува на разликата во приходот на кој тој би имал право како судија. Тој исто така барал надомест за таксата за упис и другите поврзани трошоци,

во Адвокатската комора, а по неговото разрешување. Конечно, тој побарувал 50.000 евра како нематеријална штета за повреда на честа и угледот, како и за психичката вознемиреност и нарушувањето на неговото здравје.

55. Владата ги оспори овие барања и аргументираше дека истите се неосновани. Таа понатаму наведе дека нема причинско-последична врска помеѓу материјалната штета која се тврдела, и наводните повреди.

56. Судот забележува дека доделувањето на правичен надоместок може да се заснова на фактот дека жалителот не ги уживал сите гаранции од членот 6 став 1 од Конвенцијата. Сепак, Судот не можел да шпекулира каков би бил исходот од постапката која би била компатибилна со членот 6 став 1, а доколку не беа најдени повреди на истиот. Во односниот случај, Судот не гледа причинско-последична врска помеѓу повредата на членот 6 став 1 од Конвенцијата и наводната материјална штета. Оттука, нема основа за доделување надомест под овој наслов (види *HIT d.d. Nova Gorica v. Slovenia*, бр.50996/08, § 49, 5 јуни 2014; *Bajaldžiev v. Republic of Macedonia*, бр.4650/06, § 52, 25 октомври 2011; и *Mežnarić v. Croatia*, бр.71615/01, § 43, 15 јули 2005).

57. Од друга страна, Судот смета дека жалителот морал да претрпи вознемиреност и стрес заради утврдените повреди. Одлучувајќи на еднаква основа, како што се побарува според членот 41 од Конвенцијата, му доделува 4.000 евра по однос на нематеријална штета, плус било која такса која би можела да биде наплатена.

58. Судот понатаму повторува дека пресуда во која наоѓа повреда на Конвенцијата или нејзините протоколи наметнува на одговорната држава правна обврска не само да им се платат на

засегнатите сумите кои се доделени преку правичен надоместок, туку исто така да избере, под супервизија на Комитетот на Министри, општи, и/или, доколку е соодветно, посебни мерки, кои треба да бидат усвоени во домашниот правен систем, а за да се стави крај на утврдената повреда од страна на Судот, и да се изврши практично отстранување на последиците на таков начин за да се врати, колку што е можно, состојбата која постоела пред да се појави повредата (види *Harabin*, цитирана погоре, § 177).

59. Во случај на повреда на членот 6 од Конвенцијата, жалителот треба колку што е можно да биде ставен во позицијата во која би бил доколку не биле занемарени барањата на оваа одредба. Најсоодветната форма на надомест во случаите како предметниот случај би било повторно отворање на постапките, доколку се побара. Судот забележува, во таа смисла, дека Законот за парнична постапка дава можност за повторно отворање на постапката онаму каде Судот ќе заклучи со пресуда дека судска одлука, или постапката која и претходела, ги повредила основните човекови права или слободи на странката (види став 21 погоре).

Б. Трошоци

60. Жалителот барал 980 евра за правните трошоци за неговото застапување пред домашните власти. Во прилог поднел уплатница. Што се однесува на трошоците пред Судот, тој барал 250 евра за поштенски и за трошоците за копирање и превод. Тој обезбедил копии од уплатници и сметки.

61. Владата ги оспорила овие барања како “недоволно докажани“.

62. Според праксата на Судот, жалителот има право на поврат на трошоците само доколку се покаже дека истите биле навистина и нужно поднесени, како и дека се разумни до одредена основа (види *Editions Plon v. France*, бр.58148/00, § 64, ECHR 2004-IV). Во односниот случај, со оглед на документите во посед како и горните критериуми, Судот смета дека е разумно да ја додели целата сума, 1.230 евра, која жалителот ја побарувал, плус било која такса која би можела да му биде наплатена.

В. Затезна камата

63. Судот смета дека е соодветно затезната каматна стапка да се заснова на маргиналната стапка за заем на Европската централна банка, кон која треба да се додадат три процентни поени.

ОД ОВИЕ ПРИЧИНИ, СУДОТ ЕДНОГЛАСНО

1. *Ја прогласува* за допуштена жалбата дека Судскиот совет не е “независен и непристрасен трибунал” како и дека жалителот немал правично судење, додека остатокот од жалбата ја прогласува за недопуштена,
2. *Смета* дека има повреда на членот 6 став 1 од Конвенцијата во тоа што случајот на жалителот не бил испитан од страна на непристрасен трибунал,
3. *Смета* дека нема потреба да се испитува остатокот од жалбата под членот 6 став 1 од Конвенцијата,
4. *Смета*

(а) дека одговорната држава треба да му плати на жалителот, во рок од три месеци од датумот на кој пресудата ќе стане конечна, , а во согласност со членот 44 став 2 од Конвенцијата, следните суми, кои ќе се конвертираат во валутата на одговорната држава по курсот кој е применлив на денот на исплатата:

(i) 4.000 евра (четири илјади евра), плус било која такса која би можела да биде наплатена, по однос на нематеријална штета, и

(ii) 1.230 евра (илјада двесте и триесет евра), плус било која такса која би можела да биде наплатена, по однос на трошоците,

(б) дека по истекот на горенаведените три месеци сè до исплатата ќе се плати камата на горните суми по стапка еднаква на маргиналната стапка на заем на Европската централна банка за време на односниот период, плус три процентни поени,

5. *Го отфрла* остатокот од барањето на жалителот за правична отштета.

Изготвено на англиски и доставено на писмено на 30 април 2015 година, согласно правилото 77 §§ 2 и 3 од Деловникот на Судот.

Søren Nielsen
Секретар

Isabelle Berro
Претседател